

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้ได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล โดยกล่าวถึงประชากรในโครงการวิจัย ลักษณะของข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การเสนอข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ฝ่ายคริสตศาสนาในพระนครและธนบุรี ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาครบชั้น คือ มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 5 จำนวน 23 ทาน และครูในโรงเรียนมัธยมดังกล่าวอีกโรงเรียนละหนึ่งทาน รวม 23 ทาน

เกณฑ์ในการเลือกโรงเรียน

1. เป็นโรงเรียนราษฎร์ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของสองนิกายคริสตศาสนา คือ โรมันคาทอลิก และโปรเตสแตนต์
2. เปิดสอนครบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1 - 3 หรือครบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีที่ 1 - 5 ในปีการศึกษา 2513
3. เป็นโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดพระนครและธนบุรี
4. ไม่ใช่โรงเรียนที่เจ้าของกิจการนับถือคริสตศาสนานิกายใดนิกายหนึ่งในสองนิกายดังกล่าว

การเลือกโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่าง ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. ติดต่อกับหัวหน้าแผนกทะเบียนของโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา เพื่อขอทราบรายชื่อโรงเรียนราษฎร์ ฝ่ายคริสตศาสนาในพระนคร ธนบุรี โดยแบ่งเป็น 2 นิกาย คือ คาทอลิก และโปรเตสแตนต์

2. ติดต่อกับสมาคมครูคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพื่อขอทราบรายชื่อโรงเรียน
 ราษฎร์นิกายโรมันคาทอลิก ในเขตมิชชันใหญ่กรุงเทพฯ ที่ดำเนินกิจการโดยบาทหลวง
 และโดยคณบดีภชเฉพาะในจังหวัดพระนครและธนบุรี

3. ติดต่อกับผู้จัดการโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เพื่อให้แยกรายชื่อ
 โรงเรียนราษฎร์นิกายโปรเตสแตนต์ ที่อยู่ในกองการศึกษาสภาคริสตจักรในประเทศไทย
 ออกจากโรงเรียนที่อยู่นอกกองการศึกษา

4. ติดต่อกับแผนกนิเทศและอบรม กองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา
 เพื่อขอคัดลอกรายละเอียดจำนวนระดับชั้นโรงเรียนราษฎร์ฝ่ายคริสตศาสนาในพระนคร
 และธนบุรี รวมทั้งอัตราค่าเล่าเรียนที่เก็บในแต่ละโรงเรียนด้วย

5. จากการตรวจสอบระดับชั้นตามข้อ 4 ทำให้ทราบจำนวนโรงเรียนที่จะต้อง
 ศึกษาทั้งสิ้น 33 โรงเรียน แบ่งได้ดังนี้

5.1 โรงเรียนนิกายโรมันคาทอลิก (28 โรงเรียน)

5.1.1 โรงเรียนบาทหลวง มี 13 โรงเรียน คือ

- 1) โรงเรียนคอนเซ็ปชันคอนแวนต์ (ญ)
 - 2) โรงเรียนยออันนาตารกแวนกัมชยม (ญ)
 - 3) โรงเรียนแม่พระฟาติมา (สท)
 - 4) โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (ญ)
 - 5) โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา (ญ)
 - 6) โรงเรียนวิริยาลัย (ช)
 - 7) โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา (ช)
 - 8) โรงเรียนเซนต์เทเรซา (สท)
 - 9) โรงเรียนมาเรียลัย (สท)
 - 10) โรงเรียนนางคาทรุศึกษา (ญ)
 - 11) โรงเรียนกุหลาบวิทยา (ช)
- (คณะภราดาเซนต์คาเบรียลช่วย)

12) โรงเรียนกุหลาบวัฒนา (ญ)

(คณะภคินีอูร์ซูลีนชวย)

13) โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา (ญ)

(คณะภคินีแห่งพระกุมารเยซูชวย)

การเลือก เนื่องจากโรงเรียนบาทหลวงนี้ มีกลุ่มที่ไม่เหมือนกันอยู่ 5 กลุ่ม กลุ่มละ 1 โรงเรียน คือ หมายเลข 1) - 2) และ 11) - 13) ตามลำดับ

ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา 50 % ของแต่ละกลุ่ม = $.5 = 1$ โรงเรียน นั่นคือเลือกโรงเรียนบาทหลวงที่มีกลุ่มไม่เหมือนกันทั้ง 5 กลุ่ม ออกมาศึกษา 5 โรงเรียน

ส่วนที่เหลืออีก 8 โรงเรียน ผู้วิจัยเลือกศึกษา 50 % ของกลุ่ม = 4 โรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือ จับสลากรายชื่อโรงเรียน 8 โรงเรียน ที่ลอกใส่กระดาษไว้โรงเรียนละ 1 สลาก ออกมา 4 ใบ จดชื่อไว้เพื่อใช้เป็นโรงเรียนตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไป

5.1.2 โรงเรียนนักบวช

กลุ่มที่ 1 ดำเนินงานโดยคณะภราดาเซนต์คาเบรียล

1) โรงเรียนเซนต์คาเบรียล (ช)

2) โรงเรียนอัสสัมชัญ (ช)

3) โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี (ช)

กลุ่มที่ 2 ดำเนินการโดยคณะภคินีเซนต์ปอล เดอซาราตส์

4) โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ (ญ)

5) โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนเวนต์ (ญ)

6) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ (ญ)

7) โรงเรียนเซนต์คาทารีนคอนเวนต์ (ญ)

กลุ่มที่ 3 ดำเนินงานโดยคณะภคินีอูร์ซูลีน

8) โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย (ญ)

9) โรงเรียนวาสูเทวี (ญ)

กลุ่มที่ 4 คำเนินการโดยคณะภคินีคาทอลิกพระราชนิมาเรีย *

- 10) โรงเรียนพระแม่มารี (ช)
- 11) โรงเรียนพระแม่มารี (ญ)
- 12) โรงเรียนเวนต์คอมินิค (ช)
(คณะบาทหลวงซาเลเซียน)
- 13) โรงเรียนลาซาล (ช)
(คณะภราดาเคอลาซาล)
- 14) โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ (ญ)
(คณะภคินีพระหฤทัยแห่งกรุงเทพฯ) *
- 15) โรงเรียนนอร์สสารพิทยา (สท)
(คณะภคินีรักไมกางเซนต์ราเร) *

หมายเหตุ * คือ คณะที่ตั้งขึ้นเฉพาะในประเทศไทย โดยความเห็นชอบของมุขนายก
มิชซังใหญ่แห่งประเทศไทย

การเลือก คำเนินวิธีการเช่นเดียวกับโรงเรียนบาทหลวง คือ กลุ่มโรงเรียน
ที่ไม่เหมือนกัน 4 กลุ่ม เลือกมา 50 % ของกลุ่ม ได้ 4 โรงเรียน รวมกับอีก 50 %
ของแต่ละกลุ่มที่เหมือนกัน จับสลากเลือกขึ้นมา 2, 2, และ 1 โรงเรียนตามลำดับ
รวมโรงเรียนที่จะศึกษาสำหรับนิกายคาทอลิกที่คำเนินการโดยนักบวชทั้งสิ้น 10 โรงเรียน

5.2 โรงเรียนนิกายโปรเตสแตนต์ (5 โรงเรียน)

5.2.1 โรงเรียนในกองการศึกษาสภาคริสตจักรในประเทศไทย

(คณะเพรสไบทีเรียน)

- 1) โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย (ญ)
- 2) โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย (ช)
- 3) โรงเรียนเยนเฮสเมมโมเรียล (ญ)

5.2.2 โรงเรียนนอกระบบการศึกษา

- 1) โรงเรียนสัจจพิทยา (สห)
(คณะเพรสไบทีเรียน)
- 2) โรงเรียนแอตเวนท์อีสเอ็กมัย (ญ)

การเลือก ค่าเงินวิธีการเหมือนกับโรงเรียนบาทหลวง

สรุปรายชื่อโรงเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่างเพื่อศึกษามี 23 โรงเรียน คือ
โรงเรียนคาทอลิกของบาทหลวง (9 โรงเรียน)

1. โรงเรียนคอนเซ็ปชัญคอนแวนต์ เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
2. โรงเรียนยออันนาคารกแมกมัยม เปิดสอนตั้งแต่ มศ. 1 - 3
3. โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
4. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
5. โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
6. โรงเรียนขางตากราษฎร์ศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
7. โรงเรียนกุหลาบวิทยา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
8. โรงเรียนกุหลาบวัฒนา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
9. โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3

โรงเรียนคาทอลิกของนักบวช (10 โรงเรียน)

1. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 5
2. โรงเรียนอัสสัมชัญ เปิดสอนตั้งแต่ ป. 5 - มศ. 5
3. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 5
4. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
5. โรงเรียนมาแตร์ เดอวีทาลัย เปิดสอนตั้งแต่ อ. - มศ. 5
6. โรงเรียนพระแม่มารีย์ชาย เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3

7. โรงเรียนเซนต์คอมมินิค	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
8. โรงเรียนลาซาล	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
9. โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
10. โรงเรียนวารสารวิทยา	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 3
โรงเรียนโปรเตสแตนต์ในกองการศึกษา (2 โรงเรียน)	
1. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	เปิดสอนตั้งแต่ อ. - มศ. 5
2. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 5
โรงเรียนโปรเตสแตนต์นอกกองการศึกษา (2 โรงเรียน)	
1. โรงเรียนสัจจพิทยา	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 5 - มศ. 3
2. โรงเรียนแอกเวนท์อีสเออัมย์	เปิดสอนตั้งแต่ ป. 1 - มศ. 5

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) ชนิดปลายเปิด (Opened-end) เกี่ยวกับกระบวนการบริหารของโรงเรียนราษฎร์ ฝ่ายคริสตศาสนา ในพระนครและธนบุรี ระดับชั้นมัธยมศึกษา ก่อนที่จะสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ทำการศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร จากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการทดลองสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์ ทั้ง 4 แบบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์นี้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนแรก เป็นคำถามที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา POSDCORB 7 ประการ จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย

1. Planning 5 ข้อ
2. Organizing 6 ข้อ
3. Staffing 7 ข้อ

4. Directing	6	ขอ
5. Co-ordinating	4	ขอ
6. Reporting	6	ขอ
7. Budgeting	6	ขอ

ทั้งนี้ รวมการตามปัญหาและทราบแก้ไขอุปสรรคของแต่ละตอนในกระบวนการบริหารควย

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ (status) ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ เพศ วุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน รับการอบรม นอกเหนือจากการศึกษาที่ได้รับจากสถาบัน ฯลฯ เป็นต้น

เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดสอบกับผู้บริหารและครูโรงเรียนราษฎรคริสตศาสนา 3 โรงเรียน จำนวน 6 ท่าน นำเครื่องมือมาแก้ไขปรับปรุง เมื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

(รายละเอียดของแบบสอบถามจะนำเสนอไว้ในภาคผนวกหน้า ๕๖)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์ผู้บริหารต้นเดือนมกราคม 2514 โดยโทรศัพท์นัดล่วงหน้า 3 - 5 วัน เวลาที่ใช้สัมภาษณ์อย่างน้อยที่สุด 1 ชั่วโมง คอกจากนั้น จึงสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนเดียวกัน เก็บข้อมูลเสร็จวันที่ 23 มีนาคม 2514 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหาร 23 ท่าน ครู 23 ท่าน รวม 46 ท่าน

นอกจากข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารภายในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูแล้ว ยังได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสายงานบังคับบัญชาทางศาสนาของโรงเรียนในนิกายทั้งสอง เพื่อประกอบความเข้าใจเรื่องระบบบริหารโรงเรียนเหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น และยังได้สัมภาษณ์อธิการโบสถ์ 2 - 3 แห่ง ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับศาสนาและการศึกษา สัมภาษณ์อธิการโรงเรียนนักบวช ชาย และ หญิง 3 - 4 แห่ง

เรื่องการศึกษาที่สัมพันธ์กับศาสนา สัมภาษณ์เลขาธิการสภาคริสตจักรในประเทศไทยถึงกิจกรรมที่สัมพันธ์กับหน่วยงานศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนสัมภาษณ์เลขานุการสมณทูตประจำประเทศไทย และสหพันธรัฐมลายา ในเรื่องการศึกษาทางศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศอีกด้วย

การเสนอข้อมูล

สำหรับแบบสัมภาษณ์ก่อนที่หนึ่ง เกี่ยวกับกระบวนการบริหารภายในโรงเรียน ผู้วิจัยเสนอข้อมูลที่ไต่จากการสัมภาษณ์เป็นสองลักษณะ ดังนี้

1. ตารางเปรียบเทียบคำตอบของผู้บริหารของครูโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนโปรเตสแตนต์ตามลำดับ
2. แผนผังแสดงโครงสร้างการจ้กระเบียบบริหารงานของโรงเรียนทั้งสองประเภท

แบบสอบถามตอนที่สอง เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้บริหารและครูที่ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยเสนอข้อมูลในรูปของตาราง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของผู้ตอบ นำเสนอในรูปตารางแสดงความถี่ และคำนวณเป็นร้อยละ แสดงตามนิยาม (Mode)

ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารภายในโรงเรียน ได้นำเสนอเช่นเดียวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของผู้ตอบ แต่มีสรุปรวมคำตอบของผู้บริหารและครู เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

สำหรับแผนผังการจ้กระเบียบบริหารงานใช้วิธีรวบรวมจากโรงเรียนที่มีแผนผังอยู่แล้ว และจากการสัมภาษณ์ แล้วนำมาเขียน พร้อมทั้งบรรยายประกอบ.